

ЗМІСТ

ВАРІАТИВНИЙ МОДУЛЬ «ТЕХНОЛОГІЯ БІСЕРНОГО ПЛЕТІННЯ НА ДРОТЯНІЙ ОСНОВІ»

Передмова	4
Календарно-тематичне планування	5
Теоретична частина	8

РОЗРОБКИ УРОКІВ

Розділ I.

Загальні відомості про техніки й технологію бісерного плетіння

<i>Урок 1</i>	Історія виникнення бісеру. Види бісерного рукоділля. Матеріали й інструменти для роботи з бісером. Організаційно-підготовчий етап проектування	19
<i>Урок 2</i>	Основні техніки плетіння бісером на дротяній основі. Складання плану проекту. Плани-аналоги	34

Розділ II.

Проектування й виготовлення виробів з бісеру на дротяній основі

<i>Урок 3</i>	Визначення завдань проекту. Вибір теми проектування, матеріалів. Ознайомлення з технікою паралельного плетіння	41
<i>Урок 4</i>	Художнє проектування. Ескізний рисунок проєктованого виробу. Ознайомлення з технікою голчатого плетіння	60
<i>Урок 5</i>	Бісерна флористика. Ознайомлення з технікою плетіння по колу	75
<i>Урок 6</i>	Виконання проекту. Планування II і III етапів проектування. Техніка плетіння петлями різних видів	82
<i>Урок 7</i>	Виконання проекту. Розроблення документів для виготовлення виробу (технологічної або інструкційної карти, схеми)	91
<i>Урок 8</i>	Виконання проекту. Техніка плетіння дугами	103
<i>Уроки 9–10</i>	Виконання проекту. Техніка плетіння дугами	111

<i>Урок 11</i>	Виконання проекту. Конструювання листочків у різних техніках бісероплетіння	121
<i>Урок 12</i>	Виконання проекту. Техніка плетіння «ялинка» (ндебеле) по колу	144
<i>Уроки 13-14</i>	Виконання проекту. З'єднання елементів виробу. Оздоблення виробу	160
<i>Урок 15</i>	Виконання проекту. Елементарні економічні й екологічні обґрунтування проекту	168
<i>Урок 16</i>	Виконання проекту. Міні-маркетингові дослідження	180
<i>Урок 17</i>	Виконання проекту. Розроблення реклами	192
<i>Урок 18</i>	Виконання проекту. Систематизація матеріалу за планом проекту	202

Розділ III.

Презентація проекту й оцінювання результатів проектної діяльності

<i>Уроки 19–20</i>	Захист проекту. Аналіз допущених недоліків. Оцінювання результатів проектної діяльності і виробу	209
Додатки		212
Література		259

ВАРІАТИВНИЙ МОДУЛЬ «ТЕХНОЛОГІЯ КЛАПТИКОВОГО ШИТТЯ (ПЕЧВОРК)»

Передмова	264
Календарно-тематичне планування	269

РОЗРОБКИ УРОКІВ

<i>Урок 1</i>	Короткі історичні відомості про виникнення й розвиток клаптикового шиття. Місце та роль клаптикової техніки в сучасному декоративно- ужитковому мистецтві	272
<i>Урок 2</i>	Матеріали для печворку, їхні властивості. Інструменти та пристосування. Ознайомлення з технологією клаптикового шиття	279
<i>Урок 3</i>	Конструкторський етап. Постановка проблеми. Визначення завдань для виконання проекту	284

<i>Урок 4</i>	Робота з інформаційними джерелами. Створення банку ідей на основі зібраної та проаналізованої інформації	288
<i>Урок 5</i>	Розроблення ескізного малюнка виробу з урахуванням знайдених зразків. Технологічна послідовність виготовлення виробу	293
<i>Уроки 6–7</i>	Технологічний етап. Виготовлення виробу (дитячого килимка або наволочки на диванну подушку)	297
<i>Уроки 8–9</i>	Виготовлення виробу (дитячого килимка або наволочки на диванну подушку)	302
<i>Уроки 10–13</i>	Виготовлення виробу (дитячого килимка або наволочки на диванну подушку)	308
<i>Урок 14–15</i>	Виготовлення виробу (дитячого килимка або наволочки на диванну подушку)	313
<i>Урок 16–17</i>	Виготовлення виробу (дитячого килимка або наволочки на диванну подушку)	317
<i>Урок 18</i>	Економічне обґрунтування виробу. Маркетингові дослідження. Реклама	323
<i>Уроки 19–20</i>	Заключний етап. Захист проєктів. Організація виставки учнівських робіт	326
Додатки		330
Література		331

РОЗРОБКИ УРОКІВ

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ТЕХНІКИ Й ТЕХНОЛОГІЮ БІСЕРНОГО ПЛЕТІННЯ

УРОК 1

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ БІСЕРУ. ВИДИ БІСЕРНОГО РУКОДІЛЛЯ. МАТЕРІАЛИ Й ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ РОБОТИ З БІСЕРОМ. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП ПРОЕКТУВАННЯ

Мета:

- **навчальна:** ознайомити учнів з історією розвитку бісерного рукоділля і виробництва бісеру, формувати в учнів самостійність і вміння збирати й аналізувати інформацію за етапами проектування; ознайомити учнів з інструкцією з безпеки життєдіяльності, санітарно-гігієнічними вимогами, правилами безпечної праці й організації робочого місця;
- **розвивальна:** розвивати логічне мислення, увагу, ініціативу, увагу;
- **виховна:** виховувати працелюбність, інтерес до творчої і пошукової роботи.

Обладнання, матеріали та наочність: блок підготовленої інформації щодо виконання проекту (*див. додатки 1–6*); виставка бісерних скульптур, прикрас, книги, журнали з теми проекту; комп'ютер (ноутбук), мультимедійне устаткування, проектор, інформація в комп'ютерних папках з презентаціями бісерних скульптур, слайдшоу готових виробів з теми проекту.

Міжпредметні (внутрішньо предметні) зв'язки: всесвітня історія, географія, художня культура, образотворче мистецтво, трудове навчання, технології (в попередні роки).

Тип уроку: урок засвоєння нового матеріалу.

ХІД УРОКУ

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Перевірка присутності учнів; підготовленості їх до уроку.

II. ВИЯВЛЕННЯ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ УЧНІВ

Учитель акцентує увагу учнів на їхньому досвіді з виконання проектів у попередні роки: знання і навички з організації проектної роботи, складання технологічних карт, підготовки до захисту проекту у вигляді презентацій, буклетів тощо.

III. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАТЬ

Учитель визначає рівень підготовленості учнів класу до вивчення програми з виготовлення бісерних скульптур: знання, набуті в гуртках, у процесі підготовки виставок із трудового навчання, хобі дітей. Організовує групи для ознайомлення з техніками плетіння на наступних уроках, розподіляючи учнів, які володіють або мають початкові знання з технік плетіння з бісеру, по різних групах.

IV. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ознайомлення з виставкою робіт із бісерної скульптури, журналками, книжками цього профілю, комп'ютерними відеослайдами з теми проекту, найкращими учнівськими презентаціями.

V. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ УРОКУ

Учитель. Тема нашого уроку — «Історія виникнення та розвиток бісерного мистецтва протягом століть». Ви дізнаєтесь, які види бісерних скульптур існують, які матеріали та інструменти необхідні для роботи з бісером. Також ви ознайомитеся з інформацією до виконання проекту.

VI. ВИЗНАЧЕННЯ ЗАВДАНЬ ДЛЯ УЧНІВ

Учні повинні:

- ознайомитися з хронологічною таблицею «Історія мандрів бісеринки», видами бісерних скульптур і матеріалами для їх виготовлення;
- ознайомитись з матеріалами щодо організації проекту, інструкцією з безпеки життєдіяльності під час роботи з бісером.

VII. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

△ Історія походження, виробництва і застосування бісеру

Учитель. Бісер — казковий, загадковий, чарівний, навіть живий. А живий тому, що мандрує сторіччями, країнами і може багато

розповісти про звичаї і мистецтво різних народів. Через добрі та лагідні руки від матусі до доньки переходить любов та бажання творити красу навколо себе: із бісеринок, перлів, пасток народжується неповторна казка, тепло сонячних промінців виблискує на прикрасах і несе відчуття радощів життя, зв'язку сучасного і минулого через мандрівний бісер.

(Учитель роздає учням хронологічну таблицю «Історія мандрів бісеринки» (див. додатковий матеріал до уроку.)

— Бісер має дуже цікаву історію. Ще з давніх часів люди як обереги носили різноманітні мушлі, зуби, кістки тварин, камінці, кульки глини, насіння рослин. З часом люди навчилися обробляти камені, метал, так з'явилися перші прикраси з цього матеріалу.

Батьківщиною бісеру вважають Давній Єгипет. Існує дуже цікава легенда про виникнення скловиробництва. Її вперше описав античний історик Пліній Старший у I ст. *«Одного разу, в дуже далекі часи, фінікійські купці везли по Середземному морю вантаж видобутої в Африці природної соди. На нічліг вони висадилися на піщаному березі і почали готувати собі їжу. За відсутністю під рукою каменів обклали багаття великими шматками соди. Вранці, розгрібаючи попіл, купці виявили чудовий злиток, який був твердий як камінь, горів вогнем на сонці і був чистий і прозорий, як вода. Це було скло».*

Так, майже 6 тисяч років тому виникло склоробство і з'явилися скляні намистини різних форм і розмірів. Завдяки вдосконаленню технології з часом намиста ставали дедалі дрібнішими. Так з'явився **бісер** — дрібні круглі або багатогранні, злегка сплюснуті намистини з отворами для протягування нитки. Бісер виготовляли в Єгипті з непрозорого (глухого або пастового) скла, який арабською мовою називали бусра або бусер. Співзвучно з сучасною назвою — бісер.

Давні єгиптяни першими навчилися виготовляти бісер, плести нитками намисто, нанизувати браслети й оздоблювати бісерними сітками сукні.

З Давнього Єгипту та Сирії виробництво скла, намиста і бісеру поширилося в Римську імперію, де в I ст. до н. е. в Олександрії — новому місті, закладеному Александром Македонським (на південно-східному березі Середземного моря, в західній частині дельти річки Нілу), був винайдений спосіб видування різних предметів за допомогою очеретяної або металевої трубки.

З появою способу видування змінився і процес виготовлення намиста і бісеру. Їх робили не тільки зі скляної нитки, а й з пустотілих скляних трубочок-дротиків, які майстер-склодув видував із краплі розплавленого скла.

У IV–V сторіччі до н. е. сармати і скіфи прикрашали одяг і взуття, предмети жіночого туалету вишивкою бісером, а з початку н. е. — і давні слов'яни.

З часом удосконалювалася технологія виготовлення скла і в II тисячолітті до н. е. з'явилося напівпрозоре скло, а в I ст. до н. е. люди навчилися варити скло прозоре, безбарвне і забарвлене.

З VI сторіччя центром художнього виробництва зі скла стає Візантія.

Найбільшого розквіту виготовлення виробів із бісеру досягло у Венеції на початку X ст.

Скляне мистецтво оселилося тут на цілі сторіччя, не знаючи суперників! Венеціанський бісер, ці *piccoli lavori di vetro*, поширилися на весь світ і приносили колосальні прибутки Венеціанській республіці. Вона постачала бісер на Схід і Захід, де його обмінювали на золото, прянощі, шовк; народи Африки його використовували як розмінну монету. Величезний збут бісеру йшов до Європи, де існували склади бісеру і влаштовували бісерні ярмарки.

Після відкриття Америки і встановлення морського шляху до Індії на зміну скляним майстерням приходять скляні заводи, що будуються в XVI–XVII ст. в Іспанії, Португалії, Нідерландах, Англії і у Франції. Але Венеція, як і раніше, залишається головним постачальником бісеру в Америку, Індію, країни Океанії, Європи. Американські індійці оздоблювали вишивкою з венеціанського бісеру святковий одяг, пояси, взуття, сумки тощо.

△ Бісер на Русі

Учитель. Здавна було відомо склоробство і в нашій країні, про що свідчать розкопки давніх курганів і городищ, а також письмові джерела. Давньокіївським ювелірам були відомі секрети виготовлення різнокольорових емалей, які є певною категорією легкоплавкого прозорого або заглуженого скла.

Уже в IX ст. в Києві існували невеликі майстерні з виготовлення скляного посуду, предметів побуту і прикрас, мозаїчних смальт і кольорових емалей. Пізніше з Києва склоробство поширилося до Чернігова, Володимира, Рязані, Галича, Полоцька та інших міст.

У Київській Русі (IX–XII ст.) жінки і діти носили скляне намисто і браслети різної форми та кольору.

У кінці XVIII — початку XX століття, в період розквіту бісерного рукоділля в багатьох країнах світу і в Росії, разом з привізним використовувався бісер, виготовлений у невеликих кустарних майстернях Київської, Московської, Казанської та інших губерній для потреб місцевих ювелірів, ремісників і рукодільниць.

У другій половині XIX ст. були винайдені машини для виготовлення бісеру, завдяки чому значно знизилася його вартість. Але поступово, у зв'язку із занепадом всілякого рукоділля знижується і виробництво бісеру. Зникають дрібні сорти, зменшується кількість кольорів і відтінків, бісер стає грубішим.

Новий етап в історії бісероплетіння почався з виробництва бісеру в Японії. 1949 р. була заснована компанія *Miyuki*, а 1957 р. з'явилася компанія *ТОНО*. Обидва виробники випускають бісер вищої якості і постійно поповнюють свій асортимент новими формами і відтінками.

Використання бісерного рукоділля у сучасній моді — це нове звучання невичерпного джерела натхнення, тисячолітньої краси і мудрості. На подіумах різних країн світу можна побачити одяг, взуття, аксесуари, оздоблені бісером, стеклярусом, намистинками, конусами, біконусами, штучними діамантами, діамантами Сваровськи. Валентин Юдашкін використовує вишивку бісером та об'ємні бісерні елементи в оздоблені одягу. Численні бісерні торочки і висульки прикрашають сукні від Емануеля Унгаро. У моделях Бернарда Пері оздоблення бісерними торочками і висулками схоже на водопад та язики вогню. Жан Поль Готьє прикрашає бісером і намистинками сумочки, а Омар Версолато — пояси і комірці. Христіан Лакруа виготовив із бісеру деякі елементи жакетів і брюк, а Пако Рабан — цілу сукню. Такі метри світової моди, як Ів Сен Лоарн, Жан Поль Готьє визнають, що їх до творчості надихають зразки бісерного мистецтва.

Зараз ми з любов'ю відроджуємо мистецтво бісерного рукоділля, бісерної скульптури і поряд із сучасними технологіями воно набуває нового життя і мандри бісеру продовжуються.

△ Види бісерних скульптур

Учитель. *Бісерна скульптура* — це об'ємні вироби з бісеру, камінців, намистин на дротяній основі (допускається використання волосіні, особливо в плетінні іграшок), яка розкриває творчий задум автора. Різними методами нанизування можна виготовити найрізноманітніші бісерні скульптури, сувеніри: шкатулки, прикрасити фоторамки, фотоальбоми, чохла для помади, оздобити подарункові ручки, виготовити лялькові меблі, брелоки для ключів, настінні панно; прикрасити одяг, взуття об'ємними бісерними елементами, створити об'ємні пасхальні яйця тощо.

Види бісерних скульптур:

- бісерна флористика (об'ємні букети квітів);
- архітектурні споруди;

- бісерні іграшки;
- декоративні деревця (бісерні, грошові, з камінцями тощо);
- предмети домашнього вжитку з бісеру (брелоки для ключів, чохла для помади, чохла для мобільних слухавок, скриньки тощо);
- елементи бісерних скульптур у прикрасах (брошки, сережки, квіти, бутоньєрки тощо);
- елементи бісерних скульптур в оздобленні одягу, аксесуарів.

△ Інструменти та матеріали для бісерної скульптури

Учитель. Існує безліч різновидів бісеру. Бісер класифікують:

- за матеріалом виготовлення;
- за кольором;
- за оптичними властивостями;
- за формою;
- за способом обробки.

(Докладніше про класифікацію бісеру див. у розділі «Теоретичний матеріал».)

— Для нанизування, окрім бісеру, використовують натуральні та штучні камінці з отворами, паєтки різних форм (мушля, квіточка, листочок тощо), монети з отворами.

Якщо ви правильно підберете вид бісеру, вам легше буде реалізувати свій творчий задум.

Найчастіше в роботі з бісером використовують торцеві або бокові кусачки, круглогубці, плоскогубці, шило.

Інструменти для роботи з бісером

Кусачки — гострі щипці для відкушування дроту. За розташуванням ріжучої кромки розрізняють кусачки *торцеві* (ріжучі кромки розташовані перпендикулярно до осі інструмента), *бокові* (бокорузі), *діагональні* (ріжучі кромки розташовані збоку головки паралельно до осі інструмента або під невеликим кутом), *кутові*, *кінцеві* (ріжуча частина специфічної форми розташована під кутом).

Плоскогубці мають плоскі губки з насічкою. Їх використовують, якщо потрібно міцно тримати або втримувати затиснутою деталь. Також плоскогубці практичні в роботі з протягування дроту через вузлові бісеринки.

Круглогубці відрізняються від плоскогубців формою губок і призначенням. Губки із зовнішнього боку заокруглені й по довжині до закінчення тоншають. Круглогубці виготовляють із довгими й короткими губками, які мають поперечні насічки. За їх допомогою дуже зручно приховувати кінці дроту в бісерних скульптурах, а у плетінні французькою технікою без них просто неможливо обійтися.

Бокорізи дістали назву через форму губок, які ріжуть своїми гострими боками. Їх зручно використовувати для відкушування дротів невеликих діаметрів. Щоб відкусити дріт великого діаметра, слід бокорізами зробити надріз по всій окружності, після чого можна відламати потрібний шматок дроту.

Шило потрібне, якщо ви виготовляєте брошку або кулон. Ним можна проколювати отвори у пластиковій або металевій основі. Для роботи з картоном необхідне шило невеликого діаметру. Його легко виготовити власноруч: насадити ковпачок від фломастера на голку, або машинну голку закріпити в пробці від пляшки.

Дріт № 02, № 03, № 04 різного кольору використовують як основу бісерної скульптури, для стовбура дерев — від 0,5 мм — до 2 мм і більше.

Гіпс використовують для «висаджування» дерев у ґрунт.

Керамічні горщики або формочки використовують для висаджування дерев, квітів і декоративних композицій.

Клей (ПВА, момент та інші) необхідний для фіксації натуральних камінчиків, декоративних елементів із бісеру в панно.

Учитель. Отже бісер — це універсальний матеріал. Ним можна прикрашати одяг, виготовляти з нього кулони, плести пояси, виготовляти брошки, браслети, шпильки і навіть сумочки. Вироби з бісеру можуть служити чудовим рішенням під час планування дизайну і декору вашої квартири. Крім того, речі, зроблені власноруч, — це один із кращих подарунків для рідних і близьких.

△ **Безпека життєдіяльності під час роботи з бісером і дротом**

Ознайомлення учнів із правилами безпеки під час роботи з бісером і дротом (*див. додаток 2*).

△ **Організаційно-підготовчий етап проектування**

Ознайомлення учнів із планом навчального проекту (*див. додаток 1*), правилами організації проектної діяльності (*див. додаток 3*); критеріями оцінювання групових проектів (*див. додаток 4*); критеріями оцінювання учасника проекту (*див. додаток 5*); етапами роботи над проектом (індивідуальним) та груповим (*див. додаток 6*); адресами сайтів, на які можна звернутись під час роботи над проектом. (*Учитель роздає додатки кожному учню для ознайомлення з інформацією щодо виконання проекту.*)

VIII. ОСМИСЛЕННЯ УЧНЯМИ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

Підсумок і аналіз отриманої інформації під час уроку і виявлення необхідного матеріалу із запропонованого і підготовленого вчителем для проектної роботи.

IX. РЕФЛЕКСІЯ

- Що нового дізналися на уроці?
- Які завдання були визначені на урок?
- Порівняйте реальні результати із завданнями, визначеними на урок.
- Що потрібно зробити, щоб мати кращі результати роботи?
- Де можна використати набуті знання та вміння?

X. МОТИВАЦІЯ ОЦІНОК ЗА УРОК, ВИСТАВЛЕННЯ ЇХ У ЖУРНАЛ, ЩОДЕННИКИ

Особливу увагу слід звернути на активних учнів і спланувати їхню подальшу допомогу однокласникам наступного уроку.

XI. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

- Підготувати у вигляді 3–5 слайдів (комп'ютерних) інформацію з історії походження бісерного рукоділля (групою або індивідуально).

- Підготувати матеріали для практичної роботи: дрiт (0,2–0,3 мм), бiсер рiзного кольору (середнiй або великий).

ХІІ. ПРИБИРАННЯ РОБОЧОГО МІСЦЯ

ДОДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ ДО УРОКІВ

☒ Основні поняття

☑ **Бiсерна скульптура** — це об'ємний вирiб з бiсеру, камiнцiв, намистин на дротянiй основi (допускається використання волосiнi, особливо в плетiннi iграшок), який розкриває художнiй задум автора.

☑ **Разки** — нитки з нанизаними на них бiсеринами чи намистинами.

☑ **Технiки виконання бiсерних скульптур:**

- *нанизання* — одна з основних технiк;
- *технiка паралельного плетiння*;
- *технiка плетiння петлями рiзних видiв*;
- *технiка плетiння по колу*;
- *технiка плетiння дугами*;
- *технiка голчатого плетiння*;
- *технiка ндебеле («ялинка»)*.

☑ **Орнамент** — узор, побудований на ритмiчному повтореннi й симетричному розмiщеннi геометричних елементiв або стилiзованих рослинно-тваринних мотивiв; вiдображає самобутнi нацiональнi риси, мiсцевi особливостi, художнi традицiї.

☑ **Бiсеринка**, через яку дрiт проходить двiчі, тричі чи чотири рази, називається **вузловою**. Для полегшення протягування дроту через вузлову бiсеринку можна скористатись плоскогобцями.

☑ **Прямий напрям низання** — дрiт проходить через бiсеринку в тому самому напрямку, що й першiй раз (тобто уявно замикаючи коло).

☑ **Закрiпка** — використовують прямий напрям низання для однiєї початкової бiсеринки у роботi для того, щоб вона тримала наступнi бiсеринки, але за необхідностi могла плавно пересуватись ниткою або дротом.

☑ **Зворотній напрям низання** — дріт під час нанизування другий раз проходить через бісеринку в зустрічному напрямку, тобто уявно дріт викладається у формі краплі. Використовується і в голчатому нанизуванні (під час виконання тичинок, лапок іграшок, голок ялинки, їжачка, гриви лева, пелюсток квітів тощо).

☒ **Це цікаво!**

- Якщо вам цікаво, якою на вигляд була венеціанська бісерна майстерня, то можете за нагоди заглянути в Копенгагенську картинну галерею. Там, на картині художника Ван-Лоо, зображена група майстрів-бісерників за роботою: одні зайняті різанням скляних трубок, з яких утворюється бісер, а інші — дуже відомим тоді способом шліфують бісер у тиглі.
- У Художньо-промислового музеї Гамбургу зберігається фрагмент справжнього італійського костюма часів Відродження: дрібним чорним бісером вишитий прекрасний орнамент із птахів і тварин, які живуть у завитках фантастичних рослин, із вигадливим листям й квітами.
- Мандрівник Кейслер, який відвідав Італію в першій половині XVIII століття, розповідав, що генуезькі дівчата були на похоронних торжествах у головних уборах, низаних із чорного шліфованого бісеру різних сортів і форм.
- Так, наприкінці XVIII століття брати Бертоліні й Вітторе Местре вдосконалили новий спосіб прикрашати скляну масу металевими підтримками. У ту саму епоху майстерні Мурано виготовляли безліч фальшивих перлів за французьким зразком, так званий *Perle false* або *Perle da Murano* — скляні намистинки, покриті перламутром, добутих із луски риби-верховодки.

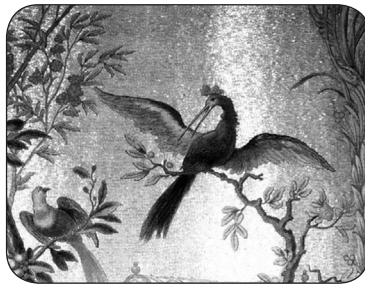

Рис. 2. Фрагмент стіни стеклярусного кабінету

- Стеклярусний кабінет — унікальний і найвідоміший палацовий інтер'єр Китайського палацу в Оранієнбаумі (під

Санкт-Петербургом), створений за замовленням Катерини II в 60-х роках XVIII століття. Прикрашений 12 панно, на яких по стеклярусному тлу-основі вишиті синеллю (французьким об'ємним шовком) пейзажі тропічних лісів. Загальна площа панно — 41 м².

⊗ **Хронологічна таблиця «Історія мандрів бісеринки»**

Таблиця № 2

Період часу в історії бісероплетіння	Країна, народи	Розвиток виробництва бісеру й мистецтва бісероплетіння
VI т. до н. е.	Давній Єгипет	Поява скловиробництва. Виготовлення крупних намистин різних форм
IV т. до н. е.	Країни Середземномор'я	Виготовлення намистин меншого розміру з більшою кількістю кольорів
II т. до н. е. (1580 р. до н. е.)	Давній Єгипет	Під час розкопок гробниць давніх єгиптян часів 18 династії вчені знайшли намисто дуже високої якості
II т. до н. е.	Давній Єгипет	Поява напівпрозорого скла. «Штучні перли» єгипетського бісеру арабською мовою звучали як «бусра» — потім «бісер»
VI–V ст. до н. е.	Терени, на яких жили скіфи та сармати	Скіфи та сармати прикрашали вишивкою бісером одяг і взуття
IV ст. до н. е.	Давній Єгипет, місто Фіви	Скло виготовляли витягуванням. Поступово намистини ставали меншими, багатограними та майже сплюснутими
III ст. до н. е. — I ст. н. е.	Західна Європа, Схід	Поширення виробництва бісеру в багатьох країнах
II ст. до н. е. — II ст. н. е.	Японія	Виготовлення перших скляних намистинок в Японії
I ст. до н. е.	Давній Єгипет, Сирія	Поява скла кольорового, прозорого і пофарбованого, а також бісеру з нього

Період часу в історії бісероплетіння	Країна, народи	Розвиток виробництва бісеру й мистецтва бісероплетіння
I ст. до н. е.	Римська імперія, місто Александрія	Винайдення способу видування скла за допомогою очеретяної або металевої трубки. Удосконалення виготовлення дрібного бісеру і стеклярусу
I ст. до н. е. (69–30 роки до н. е.)	Єгипет	Клеопатра — остання цариця еллінського Єгипту, дочка македонської династії Птоломеїв, дуже цінувала бісерне кольє, яке подарував їй Юлій Цезар
I ст. н. е.	Італія, Греція, Галлія (територія сучасних Франції, Іспанії, Португалії, Німеччини)	Поява скловиробництва в багатьох державах
I ст. н. е.	Давні слов'яни	Вишивання бісером одягу і взуття
III ст. н. е. (295 р.)	Падіння Римської імперії. Розділ її на Західну (із центром у Римі) і Східну — Візантію (з центром у Константинополі)	Переміщення скловиробництва на багато сторіч у Візантію
III ст. н. е. — IV ст. н. е.	Україна. Сумська область	У похованнях знайдені скляні, сердолікові та коралові намистини; залишки склоплавильних майстерень
IX ст. н. е. — XII ст. н. е.	Київська Русь	Прикраси і вишивка перлами й бісером. Використання бісерного рукоділля, вишивки перлами для оздоблення церковних атрибутів, одягу священнослужителів і патріархів

Період часу в історії бісероплетіння	Країна, народи	Розвиток виробництва бісеру й мистецтва бісероплетіння
Кінець V ст. н. е. — XIII ст. н. е.	Візантія	Центр художнього скловиробництва і бісерного рукоділля
XIII ст. н. е. — XVIII ст. н. е.	Венеція	Центр бісерного виробництва і рукоділля. Основний постачальник бісеру до Америки, Індії, країн Океанії, Європи і Азії (з часу їхнього географічного відкриття)
XIII ст. н. е. (1221 р.) — XVII ст. н. е.	Венеція, острів Мурано (2 км від Венеції в Адріатичному морі)	Центр виробництва бісеру на увесь світ. З 1275 року — заборона на вивезення з Венеції сировини
Кінець XV ст. — початок XVI ст.	Венеція	Розквіт бісероплетіння. Продаж його на Захід і Схід, у Європу великими партіями. Організація бісерних ярмарок. Початок торгівлі бісером з Америкою, Індією, туземцями з Африки
Кінець XV ст. — початок XVI ст.	Америка	Американські індієці розширювали одяг і аксесуари цікавими традиційними орнаментами, оздоблювали святковий одяг вишивкою з венеціанського бісеру
Початок XVI ст.	Франція	Поява бісерної флористики. У прикрасах використовували букети, вінки, гірлянди квітів, сплетених із бісеру
XVI–XVIII ст.	Франція	Бісерна флористика відрізнялася тим, що бісерні квіти були скоріше умовним нагадуванням живої квітки
Кінець XVII ст. — початок XIX ст.	Німеччина та Франція	Конкуренти Венеції у виготовленні бісеру і бісерних прикрас

Період часу в історії бісероплетіння	Країна, народи	Розвиток виробництва бісеру й мистецтва бісероплетіння
Кінець XVII ст. — початок XIX ст.	Богемія (Сучасна Чехія)	Розквіт богемського бісеру, який був більш прозорий, чистий і міцний, здебільшого коротко нарізаний, гранчастий, а зверху або зсередини вкритий кольоровими емаллями
Початок XVIII ст.	Німеччина, Тюрінгія	Заснування виробництва дутих намистин зі скла, яке з часом перетворилося на виробництво ялинкових прикрас
XVIII ст.	Франція	Вишивка стеклярусом великих сюжетних панно, від яких пішла назва «французькі шпалери»
XVIII ст. 1752 р.	Росія. Оранієнбаум, село Усть-Рудіце	Заснування М. В. Ломоносовим 1754 р. фабрики з виробництва бісеру і стеклярусу, гранованих каменів, заглушеного кольорового скла для мозаїки тощо. (Стеклярусом фабрики був оздоблений кабінет Китайського палацу в Оранієнбаумі)
Середина XVIII ст. — середина XIX ст.	Росія	«Золоте століття руського бісеру». Бісером вишивали, в'язали, ткали, плели, оздоблювали найрізноманітніші предмети побуту — панно, подушки й подушечки, гаманці, кисети, підстаканники, чохла для окулярів, ножиць і олівців, кільця для серветок, підв'язки, шнурки. Бісером обплітали пляшки, флакони для парфумів, нитки бісеру вплітали в пряжу тощо. Поява бісерної скульптури
XIX ст.	Франція	Для бісерної флористики характерні натуралістична відповідність різним рослинам

Період часу в історії бісероплетіння	Країна, народи	Розвиток виробництва бісеру й мистецтва бісероплетіння
Кінець XIX ст. (1891 р.)	Росія. Тульська губернія, село Воронцовка	Заснування першої артілі бісерниць
Початок XX ст.	Україна. Галичина й Франківська й Львівська області) і Буковина (Чернівецька область), Поділя і Покуття, Гуцульщина, Закарпаття, зокрема — Тернопіль, Чортків, Городенці, Коломия, Косів, Чернівці, Озеряни, Хуст та ін. Східна Україна	У вишивальних майстернях виготовляли прикраси з бісеру, бісерні предмети побуту. Особливо були розвинені художні ремесла
Кінець XIX ст. — початок XX ст.	Японія. Суспільство періоду правління Мейдзі (1868–1912)	Вишивка бісером в японському дизайні не має рівних. Виготовлення сумочок із бісеру як відгук на тенденції європейської моди того часу
40-і роки XX ст.	Японія	Школа бісерного плетіння Куренай-кай (майстра Сайто)
Кінець XX ст. — початок XXI ст.	Америка	Розкриття секретів японського майстра Сайто дали змогу отримати ідеальну вишивку бісером
Середина XX ст. — початок XXI ст.	Західна Європа, Росія, Україна, США та Схід	Відродження бісерного рукоділля і його бурхливий розвиток у всьому світі. Використання бісеру, намистин, паєток, камінців, стеклярусу в найкращих будинках моди
Початок XXI ст.	Весь світ	Бісерна флористика. Бісерні квіткові композиції сучасних майстрів часто є справжніми витворами мистецтва. Розвиток бісерної скульптури